

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (septītā palāta)

2020. gada 9. septembrī*

Ārpuslīgumiskā atbildība – Sadarbība attīstības jomā – Savienības budžeta izpilde netiešā pārvaldībā – Lēmums, ar kuru ir apturēta prasītājas iespēja ar Komisiju noslēgt jaunus deleģēšanas nolīgumus netiešā pārvaldībā – Prettiesiskums – Pietiekami būtisks tiesību normas, ar kuru privātpersonām piešķir tiesības, pārkāpums – Prasība, ar ko ir lūgts dot norādījumus – Nokavējums – Prasītās atlīdzības rakstura izmaiņas – Nepieņemamība

Lietā T-381/15 RENV

International Management Group (IMG), Brisele (Beļģija), ko pārstāv *L. Levi* un *J.-Y. de Cara*, advokāti,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *J. Baquero Cruz* un *J. Norris*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību, kas ir pamatota ar LESD 268. pantu un ar ko tiek lūgts atlīdzināt kaitējumu, kurš prasītājam esot nodarīts ar Komisijas lēmumu, kas ir ietverts tās 2015. gada 8. maija vēstulē, nenoslēgt ar to jaunus deleģēšanas nolīgumus netiešā pārvaldībā “līdz brīdim, kad būs panākta absolūta pārliecība par [tās] kā starptautiskas organizācijas statusu”,

VISPĀRĒJĀ TIESA (septītā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs R. da Silva Pazošs [*R. da Silva Passos*], tiesneši L. Trišo [*L. Truchot*] (referents) un M. Sampols Pukuruļš [*M. Sampol Pucurull*],

sekretārs: L. Ramete [*L. Ramette*], administrators,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu un 2020. gada 12. marta tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – franču.

Spriedums

Tiesvedības rašanās fakti

Informācija par prasītāju

- 1 Saskaņā ar prasītājas *International Management Group (IMG)* statūtiem, kas ir ietverti lietas materiālos, 1994. gada 25. novembrī tā tika izveidota kā starptautiska organizācija ar nosaukumu “International Management Group – Infrastructure for Bosnia and Herzegovina” ar juridisko adresi Belgradā (Serbija), lai valstīm, kuras piedalās Bosnijas un Hercegovinas atjaunošanā, būtu šim mērķim paredzēta vienība. Kopš tā laika prasītāja pakāpeniski paplašināja savu darbības jomu un pēc tam 2012. gada 13. jūnijā ar Beļģijas Karalisti noslēdza mītnes nolīgumu.
- 2 Veicot savu darbību, prasītāja noslēdza vairākus nolīgumus ar Eiropas Komisiju, it īpaši atbilstoši Eiropas Savienības budžeta izpildes veidam, ko sauc par “netiešu vai kopīgu pārvaldību”, kura ir paredzēta Savienības finanšu tiesiskajā regulējumā (turpmāk tekstā – “deleģēšanas nolīgumi netiešā pārvaldībā”), kas ir aprakstīts turpmāk.

Pārvaldības kopā ar starptautiskām organizācijām metode (netieša pārvaldība)

- 3 Netieša pārvaldība ir Savienības budžeta izpildes veids, kas izriet no Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 (2002. gada 25. jūnijs) par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam (OV 2002, L 248, 1. lpp.), kura grozīta ar Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 1995/2006 (2006. gada 13. decembris) (OV 2006, L 390, 1. lpp.), 53. un 53.d panta un no Komisijas Regulas (EK, Euratom) Nr. 2342/2002 (2002. gada 23. decembris), ar ko īsteno Regulu Nr. 1605/2002 (OV 2002, L 357, 1. lpp.), kura grozīta ar Komisijas Regulu (EK, Euratom) Nr. 478/2007 (2007. gada 23. aprīlis) (OV 2007, L 111, 13. lpp.), 43. panta (turpmāk tekstā kopā ar Regulu Nr. 1605/2002 – “2002. gada finanšu tiesiskais regulējums”).
- 4 Regulas Nr. 1605/2002 53. pantā ir paredzēts:

“Komisija budžetu izpilda saskaņā ar 53.a līdz 53.d pantā izklāstītajiem noteikumiem:

- a) centralizēti;
- b) īstenojot dalītu vai decentralizētu pārvaldību; vai
- c) īstenojot kopēju vadību [kopīgu pārvaldību] ar starptautiskajām organizācijām.”

- 5 Šīs regulas 53.d pantā ir noteikts:

“1. Ja Komisija izpilda budžetu, īstenojot kopīgu pārvaldību, tad turpmāk norādītajos gadījumos dažus izpildes uzdevumus saskaņā ar īstenošanas noteikumiem deleģē starptautiskajām organizācijām [..].

[..]

2. Atsevišķi nolīgumi, kas noslēgti ar starptautiskām organizācijām par finansējuma piešķiršanu, ietver sīki izstrādātus noteikumus par minētajām starptautiskajām organizācijām uzticēto uzdevumu izpildi.

[..]”

6 Regulas Nr. 2342/2002 43. panta 2. punkts ir formulēts šādi:

“Regulas [Nr. 1605/2002] 53.d pantā minētās starptautiskās organizācijas ir:

a) starptautiskas publiskā sektora organizācijas, kas izveidotas ar starpvaldību līgumiem, un specializētas iestādes, ko izveidojušas šādas organizācijas;

[..].”

7 Regula Nr. 1605/2002 no 2013. gada 1. janvāra tika aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Regulas Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV 2012, L 298, 1. lpp.). Tomēr Regulas Nr. 966/2012 212. panta a) punktā bija paredzēts, ka Regulas Nr. 1605/2002 53. un 53.d pants paliek piemērojams visām saistībām, par kurām nolīgumi ir noslēgti pirms 2013. gada 31. decembra.

8 Regula Nr. 2342/2002 no 2013. gada 1. janvāra tika aizstāta ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) Nr. 1268/2012 (2012. gada 29. oktobris) par Regulas Nr. 966/2012 piemērošanas noteikumiem (OV 2012, L 362, 1. lpp.) (turpmāk tekstā kopā ar Regulu Nr. 966/2012 – “2012. gada finanšu tiesiskais regulējums”).

9 Regula Nr. 966/2012 atbilstoši tās 214. panta pirmajai daļai stājās spēkā 2012. gada 27. oktobrī. Tā ir piemērojama no 2013. gada 1. janvāra atbilstoši minētā panta otrajai daļai, neskarot citiem minētās regulas pantiem īpaši paredzētos piemērošanas datumus.

10 Viens no šiem pantiem ir 58. pants “Budžeta izpildes paņēmieni”, kas ir piemērojams saistībām, par kurām nolīgumi ir noslēgti no 2014. gada 1. janvāra, un kurā ir šādi formulēts 1. punkts:

“Komisija budžetu izpilda šādi:

- a) tieši (“tiešā pārvaldība”) ar savu struktūrvienību [..] palīdzību;
- b) ar dalītu pārvaldību kopā ar dalībvalstīm (“dalītā pārvaldība”);
- c) netieši (“netiešā pārvaldība”) [..], uzticot budžeta izpildes uzdevumus:
 - i) trešajām valstīm vai to ieceltām struktūrām;
 - ii) starptautiskām organizācijām un to aģentūrām;

[..].”

11 Deleģētās regulas Nr. 1268/2012 43. panta “Īpaši noteikumi par netiešu pārvaldību ar starptautiskām organizācijām” 1. punktā ir noteikts:

“Regulas [Nr. 966/2012] 58. panta 1. punkta c) [apakšpunkta] ii) punktā minētās starptautiskās organizācijas ir:

a) starptautiskas publiskā sektora organizācijas, kas izveidotas ar starpvaldību nolīgumiem, un specializētas aģentūras, ko izveidojušas šādas organizācijas;

[..].”

OLAF izmeklēšana un pēc tās veiktie pasākumi

- 12 2014. gada 17. februārī Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic *OLAF*, un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV 2013, L 248, p. 1), 7. panta 6. punktu informēja Komisiju, ka tas ir uzsācis izmeklēšanu (izmeklēšana OF/2011/1002) par prasītājas kā “starptautiskas organizācijas” juridisko statusu 2002. un 2012. gada finanšu tiesisko regulējumu izpratnē.
- 13 2014. gada 9. decembrī *OLAF* sagatavoja savu galīgo ziņojumu (turpmāk tekstā – “*OLAF* ziņojums”), ko Komisija saņēma 2014. gada 15. decembrī. *OLAF* ziņojumā bija ietverta virkne ieteikumu par veicamajiem administratīvajiem un finanšu pasākumiem.
- 14 Savā ziņojumā *OLAF* būtībā uzskata, ka prasītāja nav “starptautiska organizācija” 2002. un 2012. gada finanšu tiesisko regulējumu izpratnē un ka tai pat varētu nebūt juridiskas personas statusa. Tādējādi *OLAF* iesaka Komisijai noteikt prasītājai administratīvas un finansiālas sankcijas un atgūt tai izmaksātās summas.
- 15 2015. gada 8. maijā Komisija nosūtīja prasītājai vēstuli (turpmāk tekstā – “2015. gada 8. maija vēstule”), lai to informētu par pasākumiem, ko tā ir paredzējusi veikt pēc saņemtā *OLAF* ziņojuma.
- 16 2015. gada 8. maija vēstulē, pirmkārt, Komisija īpaši norādīja, ka tā ir pieņēmusi *OLAF* ieteikumu par pastiprinātu revīziju, kā arī par monitoringa darbībām un ka attiecībā uz prasītāju ir ieviesta brīdināšana par verifikāciju agrīnās brīdināšanas sistēmā (turpmāk tekstā – “ABS”).
- 17 Otrkārt, Komisija darīja zināmu, ka tā neprasīs atmaksāt līdzekļus, kas prasītājai ir izmaksāti atbilstoši tiešās pārvaldības līgumam, un ka tā nav paredzējusi, pamatojoties uz pieejamajiem pierādījumiem, prasīt atmaksāt līdzekļus, kuri prasītājai ir piešķirti saskaņā ar netiešu pārvaldību. Tādējādi Komisija uzskata, ka līgumi, kas ir noslēgti ar prasītāju un kas vēl ir spēkā, turpina tikt izpildīti, tādējādi tā maksā summas, kuras tai ir jāmaksā prasītājai kā atlīdzība ar darbībām, ko pēdējā minētā faktiski ir veikusi. Tomēr Komisija precizēja, ka spēkā esošo līgumu izpilde ir pakļauta “piespiedu monitoringam” un “atbilstošiem papildu pasākumiem”, lai aizsargātu Savienības finanšu intereses.
- 18 Treškārt, Komisija norādīja, ka “līdz brīdim, kad gūs pilnīgu pārliecību par [prasītājas] starptautiskās organizācijas statusu,” tās dienesti vairs nenošlēgs ar to jaunus deleģēšanas nolīgumus netiešā pārvaldībā.

Agrākās tiesvedības Vispārējā tiesā un Tiesā

- 19 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2015. gada 14. jūlijā, prasītāja cēla prasību, kura reģistrēta ar numuru T-381/15. Šī prasība būtībā bija vērsta uz to, ka tiek atcelta 2015. gada 8. maija vēstule, jo Komisija, pirmkārt, tajā ir devusi rīkojumu veikt pastiprinātus revīzijas un monitoringa pasākumus, kā arī brīdināšanu par verifikāciju ABS un, otrkārt, atteicās tai atzīt starptautiskas organizācijas statusu 2002. un 2012. gada finanšu tiesisko regulējumu izpratnē. Turklāt prasītāja lūdza atlīdzināt tai nodarīto mantisko un morālo kaitējumu.
- 20 Komisija lūdza prasību pilnībā vai daļēji noraidīt kā nepieņemamu un pakārtoti prasību noraidīt kā nepamatotu.

- 21 Ar 2017. gada 2. februāra spriedumu *IMG/Komisija* (T-381/15, nav publicēts, turpmāk tekstā – “sākotnējais spriedums”, EU:T:2017:57) Vispārējā tiesa:
- konstatēja, ka prasība nav jāizskata, jo prasītāja lūdza atcelt tās iekļaušanu brīdināšanā par verifikāciju ABS;
 - noraidīja prasību kā nepieņemamu, ciktāl tā attiecās uz, pirmkārt, pastiprinātas revīzijas un monitoringa pasākumiem un, otrkārt, papildu pasākumiem ar mērķi aizsargāt Savienības finanšu intereses, ņemot vērā, ka runa nav par apstrīdamiem tiesību aktiem;
 - noraidīja prasību atcelt tiesību aktu kā nepamatotu pārejā daļā;
 - noraidīja prasību par zaudējumu atlīdzību.
- 22 Ar procesuālo rakstu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2017. gada 11. aprīlī prasītāja pret sākotnējo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību, kura ir reģistrēta ar numuru C-184/17 P. Tās prasījumi Tiesai ir šādi:
- atcelt sākotnējo spriedumu;
 - līdz ar to apmierināt apelācijas sūdzības iesniedzējas pirmajā instancē izvirzītos prasījumus pārstrādātajā redakcijā un, proti:
 - atcelt Komisijas 2015. gada 8. maija lēmumu, ar kuru [tai] ir atteikts piešķirt starptautiskas organizācijas statusu Finanšu regulas izpratnē;
 - piespriet atbildētājai atlīdzināt mantisko un morālo kaitējumu, kas novērtēts attiecīgi 28 miljonu EUR un [viena] EUR apmērā;
 - [..].”
- 23 Papildus tam, ka Komisija lūdza noraidīt apelācijas sūdzību, tā iesniedza arī pretapelācijas sūdzību, ar ko tā lūdza Tiesu, pirmkārt, atcelt sākotnējo spriedumu, ciktāl Vispārējā tiesa ir noraidījusi tās iebildes par nepieņemamību, un, otrkārt, taisīt galīgo spriedumu lietā, prasību noraidot kā nepieņemamu.
- 24 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2018. gada 20. marta lēmumu lieta C-184/17 P tika apvienota ar lietu C-183/17 P, kuras priekšmets bija apelācijas sūdzība, ko prasītāja iesniegusi par 2017. gada 2. februāra spriedumu lietā *International Management Group/Komisija* (T-29/15, nav publicēts, EU:T:2017:56), ar kuru Vispārējā tiesa noraidīja tās prasību atcelt Komisijas lēmumu tirdzniecības attīstības programmas saistībā ar Mjanmu/Birmu īstenošanu netiešas pārvaldības ietvaros pārdalīt vienībai, kas nav prasītāja.
- 25 Ar 2019. gada 31. janvāra spriedumu *International Management Group/Komisija* (C-183/17 P un C-184/17 P, turpmāk tekstā – “apelācijas spriedums”, EU:C:2019:78) Tiesa nolēma šādi:
- “1) Atcelt 2017. gada 2. februāra [spriedumu] lietā *International Management Group/Komisija* (T-29/15, nav publicēts, EU:T:2017:56) un [sākotnējo spriedumu].
- [..]
- 3) Atcelt Eiropas Komisijas lēmumu vairs nenošlēgt jaunus deleģēšanas nolīgumus netiešas pārvaldības ietvaros ar [prasītāju], kas ietverts tās 2015. gada 8. maija vēstulē.

- 4) Nodot lietu T-381/15 Eiropas Savienības Vispārējai tiesai sprieduma taisīšanai par [prasītājas] prasību par to zaudējumu atlīdzību, kas tai esot nodarīti ar šīs rezolutīvās daļas 3) punktā minēto Komisijas lēmumu.
- 5) Pretapelācijas sūdzības noraidīt.
- 6) Piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus lietās C-183/17 P, C-184/17 P un T-29/15.
- 7) Lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu lietā T-381/15 atlikt.”

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi pēc atcelšanas un lietas nodošanas atpakaļ

- 26 Ar 2019. gada 6. februāra vēstulēm Vispārējās tiesas kanceleja aicināja lietas dalībniekus saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 217. panta 1. punktu iesniegt savus rakstveida apsvērumus par tiesvedības turpmāku norisi (turpmāk tekstā – “apsvērumi par tiesvedības turpmāku norisi”). Prasītāja un Komisija šos apsvērumus Vispārējās tiesas kancelejā iesniedza noteiktajā termiņā.
- 27 Ar 2019. gada 26. aprīļa vēstulēm Vispārējās tiesas kanceleja aicināja lietas dalībniekus saskaņā ar Reglamenta 217. panta 3. punktu papildus rakstveida apsvērumiem iesniegt papildu procesuālos rakstus (turpmāk tekstā – “papildu procesuālie raksti”). Prasītāja un Komisija savus papildu procesuālos rakstus Vispārējās tiesas kancelejā iesniedza noteiktajā termiņā, kas tika pagarināts pēc prasītājas iesniegtā lūguma šajā ziņā.
- 28 Papildu procesuālajā rakstā Komisija lūdza, lai tiesvedība saskaņā ar Reglamenta 69. pantu tiktu apturēta līdz dienai, kad tā būs atkārtoti izvērtējusi prasītājas juridisko statusu, izpildot apelācijas spriedumu.
- 29 Ar vēstuli, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegta 2019. gada 12. jūlijā, prasītāja iebilda pret Komisijas iesniegto lūgumu apturēt tiesvedību. Ar Vispārējās tiesas septītās palātas priekšsēdētāja 2019. gada 16. jūlija lēmumu šis lūgums tika noraidīts.
- 30 Saskaņā ar Reglamenta 106. panta 2. punktu Komisija 2019. gada 24. jūlijā iesniedza lūgumu tikt uzklautai tiesas sēdē mutvārdu paskaidrojumu uzklaušanai.
- 31 Tā kā Vispārējās tiesas sastāvs mainījās, Vispārējās tiesas priekšsēdētājs atbilstoši Reglamenta 27. panta 3. punktam ar 2019. gada 16. oktobra lēmumu nodeva lietu jaunam tiesnesim referentam, kurš darbojas septītajā palātā jaunā sastāvā.
- 32 Pēc tiesneša referenta priekšlikuma Vispārējā tiesa (septītā palāta) nolēma uzsākt tiesvedības mutvārdu daļu un tās reglamenta 89. pantā paredzēto procesa organizatorisko pasākumu ietvaros uzdeva lietas dalībniekiem jautājumus, uz kuriem jāiesniedz rakstveida atbildes. Lietas dalībnieki uz šiem jautājumiem atbildēja noteiktajā termiņā.
- 33 Atbildē uz Vispārējās tiesas jautājumiem Komisija norādīja, ka prasītāja ir vērsusies Tiesā ar lūgumu interpretēt apelācijas spriedumu, un aicināja Vispārējo tiesu apturēt tiesvedību līdz Tiesas lēmumam par minēto lūgumu.
- 34 Ar 2020. gada 28. februāra lēmumu Vispārējās tiesas septītās palātas priekšsēdētājs noraidīja Komisijas iesniegto lūgumu apturēt tiesvedību.
- 35 Ar 2020. gada 9. jūnija rīkojumu *International Management Group*/Komisija (C-183/17 P-INT, nav publicēts, EU:C:2020:447) Tiesa lūgumu sniegt interpretāciju noraidīja kā acīmredzami nepieņemamu.

- 36 Tika uzklausi lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz mutvārdu jautājumiem, ko Vispārējā tiesa uzdeva 2020. gada 12. marta tiesas sēdē.
- 37 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- atzīt šo prasību par pieņemamu un pamatotu;
 - piespriest Komisijai atlīdzināt mantisko un morālo kaitējumu;
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 38 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- noraidīt prasītājas iesniegto prasību atlīdzināt kaitējumu kā daļēji nepieņemamu un katrā ziņā kā nepamatotu;
 - piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

Par strīda priekšmetu pēc atcelšanas un lietas nodošanas atpakaļ

- 39 Tiesas sēdē, atbildot uz Vispārējās tiesas jautājumu, lietas dalībnieki apstiprināja, ka šīs lietas priekšmets nepārsniedz tā kaitējuma atlīdzināšanu, kas izriet no Komisijas lēmuma – kurš ir ietverts 2015. gada 8. maija vēstulē un kuru Tiesa atcēla – nenoslēgt ar prasītāju jaunus deleģēšanas nolīgumus netiešā pārvaldībā “līdz brīdim, kad gūs pilnīgu pārliecību par [tās] starptautiskās organizācijās [statusu]” (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”). To paziņojumi šajā ziņā ir atzīmēti tiesas sēdes protokolā.

Par pieņemamību

- 40 Apsvērumos par tiesvedības turpmāku norisi saistībā ar mantiskā kaitējuma atlīdzināšanu prasītāja lūdza Vispārējo tiesu:
- “likt Komisijai [tai] uzticēt [...] darbības apjomu 68,5 miljonu EUR apmērā [...], lai kompensētu darījumdarbības zaudēšanu [laikposmā no 2015. līdz 2019. gadam]”;
 - dot rīkojumu Komisijai “rīkoties šajā ziņā ierobežotā laikposmā, ko [tā] uzskata par saprātīgu noteikt [trīs] gadus ilgu”;
 - “papildus tās rīkojumam piespriest Komisijai arī samaksāt nokavējuma procentus, kas ir aprēķināti pēc likmes 3,5 % apmērā un ko sāk skaitīt no 2021. gada 1. janvāra, un ko piemēro darbības apjoma summai 68,5 miljonu [EUR] apmērā, kura netikšot uzticēta prasītājai 2020. gada 31. decembrī”;
 - piespriest Komisijai tai samaksāt summu 6,841 miljona EUR apmērā, kam pieskaitīti nokavējuma procenti, kuri aprēķināti pēc likmes 3,5 % gadā, un ko veido šādas summas:
 - 2,45 miljoni EUR “rezerves atjaunošanai” gan saistībā ar esošo rezervju samazināšanos laikposmā no 2014. gada beigām līdz 2018. gada beigām, gan papildu rezervēm, ko prasītāja parasti būtu spējusi izveidot;

- 3 miljoni EUR “netiešo izmaksu asignējumiem”, ko prasītāja būtu saņēmusi, ja Komisija ar to būtu noslēgusi deleģēšanas nolīgumus netiešas pārvaldības ietvaros 42,5 miljonu EUR apmērā, precizējot, ka šāds kaitējums būtu zudis, ja šādi nolīgumi būtu tikuši noslēgti pēc pasākumiem, kurus likusi veikt Vispārējā tiesa;
- 120 000 EUR kā atlīdzība par darbinieku atlaišanu no darba;
- 516 000 EUR darbinieku atjaunošanai darbā;
- 305 000 EUR datu apstrādes darbības atjaunošanai;
- 150 000 EUR citu darbības izdevumu atgūšanai;
- 300 000 EUR komunikācijas kampaņai, kas ir vajadzīga, lai atjaunotu prasītājas starptautisko tēlu un reputāciju.

41 Runājot par morālo kaitējumu, pirmkārt, prasītāja lūdz kā kaitējuma atlīdzību samaksāt 10 miljonus EUR ar likumiskajiem procentiem 3,5 % gadā, sākot no 2015. gada 8. maija.

42 Otrkārt, kā taisnīgu kompensāciju tā lūdz Vispārējo tiesu dot rīkojumu Komisijai:

- “publicēt paziņojumu preseī, ar kuru [pēdējā minētā] skaidri un publiski darītu zināmu, ka [prasītāja] ir starptautiska organizācija Finanšu regulas un starptautisko tiesību izpratnē”;
- “atzīt, ka tā rezultātā [prasītājai] ir pilnīga piekļuve kredīta deleģēšanas sistēmai, kas ir paredzēta tikai starptautiskām organizācijām un citām pilnvarotām struktūrām”;
- “segt izdevumus, kas rodas, [prasītājas] norādīto laikrakstu un žurnālu pirmajā lapā publicējot nozīmīgus rakstus, ar kuriem formāli tiktu atspēkotas pret [to] izvirzītās apsūdzības un baumas”.

43 Pirmkārt, Komisija norāda, ka prasītājas lūgumi, kas ir vēsti uz to, lai Vispārējā tiesa tai adresētu rīkojumus, ir nepieņemami, jo tie nav pausti sākotnējā prasības pieteikumā un prasītāja nevar grozīt savu pretenziju raksturu tiesvedībā, kura izriet no lietas nodošanas atpakaļ pēc atcelšanas. Runājot par lūgumiem izdot rīkojumu attiecībā uz mantisko kaitējumu, Komisija piebilst, ka Savienības tiesa nedrīkst iejaukties administratīvās iestādes prerogatīvās un tādējādi nevar iestādēm dot rīkojumus. Turklāt prasītājas lūgtie rīkojumi esot pretrunā labas finanšu pārvaldības principam un rīcības brīvībai, kas ir Komisijai, izvēloties Savienības budžeta izpildes kārtību.

44 Turklāt, Komisija norāda, ka summa 6,841 miljonu EUR apmērā, ko tai lūdz samaksāt prasītāja, daļēji atbilst kaitējuma daļām, kuras nav tās, kas ir norādītas tiesvedībā pirms atcelšanas un lietas nodošanas atpakaļ. Prasītāja esot grozījusi strīda priekšmetu, kas nav saderīgi ar noteikumiem, kuri regulē tiesvedību Vispārējā tiesā. Komisija tomēr atzīst, ka lūgums samaksāt summu 3 miljonu EUR apmērā, kas ir izteikts saistībā ar “netiešo izmaksu asignējumiem”, nav jauns lūgums.

45 Treškārt, Komisija uzsver, ka prasības pieteikumā prasītāja ir lūgusi samaksāt simbolisku summu viena EUR apmērā kā atlīdzību par morālo kaitējumu. Komisija uzskata, ka, lai gan prasītāja ir precizējusi, ka šis lūgums tika iesniegts “ar iespēju to vēl mainīt”, tā nav paskaidrojusi iemeslus, kuru dēļ šis kaitējums šobrīd ir sasniedzis 10 miljonus EUR. Komisija norāda, ka pierādījumi, ko prasītāja ir iesniegusi apsvērumu par tiesvedības turpmāko norisi pielikumā, lai pamatotu savu jauno lūgumu, ir raksti presē pirms sākotnējā prasības pieteikuma iesniegšanas, bet prasītāja nav pamatojusi nokavējumu šo dokumentu iesniegšanā. Tādējādi atbilstoši Reglamenta 85. panta šie pierādījumi nav pieņemami.

- 46 Rakstveida atbildēs uz Vispārējās tiesas jautājumiem (skat. šī sprieduma 32. punktu) par nepieņemamības pamatu, ko Komisija ir izvirzījusi papildu procesuālajā rakstā, prasītāja vispirms apgalvo, ka kaitējuma daļas, kuras tā lūdz atlīdzināt, un tās, kas ir ietvertas prasības pieteikumā, ir identiskas. Tā tikai esot precizējusi savus lūgumus, pilnveidojusi lūgtās summas un paskaidrojusi kaitējuma daļu, kas attiecas uz “atjaunošanu”. Par morālo kaitējumu prasītāja uzsver, ka tās lūgums samaksāt simbolisku summu viena EUR apmērā tika iesniegts “ar iespēju to vēl mainīt”.
- 47 It īpaši atsaucoties uz 2006. gada 10. maija spriedumu *Galileo International Technology u.c./Komisija* (T-279/03, EU:T:2006:121), prasītāja vēl norāda, ka judikatūrā jau ir atzīts, ka lietas dalībnieks var lūgt Vispārējo tiesu, izskatot prasību atlīdzināt zaudējumus, adresēt atbildētājam iestādei rīkojumu veikt darbību vai atturēties no darbības. Tā uzsver, ka rīkojumam ir raksturīgi ierobežot iestādes rīcības brīvību noteikt tai uzticētā sabiedriskā pakalpojuma uzdevuma izpildes pasākumus. Komisijas minētais varas dalīšanas princips neliedz tiesai ierobežot administrācijas pilnvaras. Turklāt prasītāja uzskata, ka tās lūgums Komisijai neliedz istenot rīcības brīvību izvēlēties veidu, kādā tā vēlas noteikt tai piešķiramo darbības apjomu 68,5 miljonu EUR apmērā.
- 48 Visbeidzot prasītāja precizē, ka šī sprieduma 40. punkta pirmajā līdz trešajā ievilkumā ietvertie lūgumi aizstāja lūgumu atlīdzināt zaudējumus, ko tā bija iesniegusi Vispārējā tiesā tiesvedībā pirms atcelšanas un lietas nodošanas atpakaļ, kuras mērķis bija panākt, ka tiek samaksāta summa 14 miljonu EUR apmērā gadā par 2015. un 2016. gadu.
- 49 Pirmkārt, runājot par prasītājas lūgumiem, kas ir ietverti šī sprieduma 40. punkta pirmajā līdz trešajā ievilkumā un kas attiecas uz mantiskā kaitējuma atlīdzināšanu natūrā, un tiem, kuri ir ietverti šī sprieduma 42. punkta pirmajā līdz trešajā ievilkumā un kuri attiecas uz morālā kaitējuma atlīdzināšanu natūrā, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Reglamenta 76. panta e) punktu prasītājam savi prasījumi ir jānorāda prasības pieteikumā. Tādējādi principā vērā var ņemt tikai tos prasījumus, kas ir izklāstīti pieteikumā par lietas ierosināšanu, un prasības pamatotība ir jāizvērtē tikai, ņemot vērā pieteikumā par lietas ierosināšanu ietvertos prasījumus (spriedums, 2018. gada 24. oktobris, *Epsilon International/Komisija*, T-477/16, nav publicēts, EU:T:2018:714, 45. punkts; šajā nozīmē skat. arī spriedumus, 1965. gada 8. jūlijs, *Krawczynski/Komisija*, 83/63, EU:C:1965:70, 785. lpp., un 1979. gada 25. septembris, *Komisija/Francija*, 232/78, EU:C:1979:215, 3. punkts).
- 50 Reglamenta 84. panta 1. punkts ļauj izvirzīt jaunus pamatus, ja tie ir saistīti ar tādiem tiesību un faktiskiem apstākļiem, kas ir kļuvuši zināmi tiesvedības laikā. No judikatūras izriet, ka šis nosacījums *a fortiori* attiecas uz visiem prasījumu grozījumiem un ka, nepastāvot tiesību un faktiskiem apstākļiem, kas ir kļuvuši zināmi rakstveida procesa laikā, var tikt ņemti vērā vienīgi prasības pieteikumā izklāstītie prasījumi (spriedumi, 2013. gada 13. septembris, *Berliner Institut für Vergleichende Sozialforschung/Komisija*, T-73/08, nav publicēts, EU:T:2013:433, 43. punkts, un 2018. gada 24. oktobris, *Epsilon International/Komisija*, T-477/16, nav publicēts, EU:T:2018:714, 46. punkts).
- 51 Šie principi ir piemērojami šajā tiesvedībā pēc atcelšanas un lietas nodošanas atpakaļ, jo tā veido daļēju tā paša strīda, kas tika uzsākts, iesniedzot prasības pieteikumu, turpinājumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 13. decembris, *Kakol/Komisija*, T-641/16 RENV un T-137/17, nav publicēts, EU:T:2018:958, 70. punkts).
- 52 No tā izriet, ka, lai gan var pieļaut, ka, ņemot vērā laiku, kas ir pagājis kopš prasības pieteikuma iesniegšanas, prasītāja šajā tiesvedības stadijā pielāgo summas, kuras ir paredzētas tās sākotnējos lūgumos atlīdzināt zaudējumus, ar nosacījumu, ka tā paskaidro pielāgošanas iemeslus, tomēr ir izslēgts, ka tā var mainīt pašu prasītās atlīdzības raksturu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1963. gada 15. jūlijs, *Plaumann/Komisija*, 25/62, EU:C:1963:17, 224. lpp., un 2002. gada 11. janvāris, *Biret un Cie/Padome*, T-210/00, EU:T:2002:3, 48. un 49. punkts; šajā nozīmē pēc analogijas skat. arī spriedumu, 1990. gada 8. marts, *Schwedler/Parlaments*, T-41/89, EU:T:1990:19, 34. punkts).

- 53 Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka pieteikumā par lietas ierosināšanu prasītāja Vispārējai tiesai neizteica lūgumus izdot rīkojumu veikt darbību vai atturēties no darbības, kas ir minēti šī sprieduma 40. punkta pirmajā līdz trešajā ievilkumā un 42. punkta pirmajā līdz trešajā ievilkumā un ko tā ir paudusi savos apsvērumos par tiesvedības turpmāku norisi. Šādi lūgumi nav ietverti ne replikā, ne arī tās tiesas sēdes protokolā, kas notika Vispārējā tiesā 2016. gada 20. oktobrī, kurš saskaņā ar Reglamenta 114. panta 1. punktu ir akts, kam ir publiska ticamība. No prasības pieteikuma, replikas un minētā protokola faktiski izriet, ka tiesvedībā pirms lietas nodošanas atpakaļ prasītāja lūdza kā morālā kaitējuma atlīdzību samaksāt simbolisku summu viena EUR apmērā un kā mantiskā kaitējuma atlīdzību samaksāt 14 miljonus EUR gadā, sākot no apstrīdētā lēmuma pieņemšanas (skat. šī sprieduma 22. punktu).
- 54 Turklāt prasītāja apstiprināja šos pēdējos prasījumus, kad tā lūdza Tiesu pret sākotnējo spriedumu iesniegtās apelācijas sūdzības ietvaros apmierināt tās prasījumus, kas bija izvirzīti pirmajā instancē (skat. šī sprieduma 22. punktu). Tiesa uzskatīja, ka nosacījumi nav izpildīti, lai tā varētu pati lemt par prasītājas prasījumiem atlīdzināt zaudējumus, līdz ar to šajā jautājumā lieta bija jānodod atpakaļ Vispārējai tiesai. Prasījumi atlīdzināt zaudējumus, ko prasītāja tajā bija izvirzījusi, tomēr nav tādi paši kā tie, kurus tā izvirza šajā tiesvedībā pēc atcelšanas un lietas nodošanas atpakaļ.
- 55 Turklāt, ņemot vērā prasītājas lūgumus, kas ir minēti šī sprieduma 40. punkta pirmajā līdz trešajā ievilkumā un kas attiecas uz mantiskā kaitējuma atlīdzināšanu natūrā, ir jānorāda arī, ka judikatūrā ir atzīts, ka no LESD 340. panta otrās daļas un 268. panta, kurš neizslēdz atlīdzību natūrā, izriet, ka Savienības tiesas kompetencē ir likt Savienībai sniegt atlīdzinājumu jebkādā formā, kas atbilstu vispārējiem tiesību principiem, kuri ir kopīgi dalībvalstu tiesību sistēmām ārpuslīgumiskās atbildības jomā, tai skaitā, ja šis atlīdzinājums atbilst šiem principiem, arī atlīdzināšanu natūrā, vajadzības gadījumā izdodot rīkojumu veikt darbību vai atturēties no darbības (spriedumi, 2006. gada 10. maijs, *Galileo International Technology u.c./Komisija*, T-279/03, EU:T:2006:121, 62. un 63. punkts, un 2011. gada 8. novembris, *Idromacchine u.c./Komisija*, T-88/09, EU:T:2011:641, 81. punkts).
- 56 Tomēr šajā lietā prasītājas lūgtie rīkojumi, kuru mērķis ir maksimāli uz trim gadiem panākt, ka tiek noslēgti deleģēšanas nolīgumi netiešā pārvaldībā par summu 68,5 miljonu EUR apmērā, neļauj nodrošināt, ka tiek ievērots labas finanšu pārvaldības princips, kas ir vispārējs Savienības tiesību princips, kurš ir minēts konkrēti LESD 310. panta 5. punktā un 317. panta pirmajā daļā. Ja tiesa Komisijai liktu ar prasītāju noslēgt iepriekš minētos deleģēšanas nolīgumus netiešā pārvaldībā, tā vairs nespētu, īstenojot savu rīcības brīvību un ievērojot labas pārvaldības un labas finanšu pārvaldības principus, noteikt ne Savienības budžeta summu, kas ir jāpiešķir konkrētu veidu projektiem, ne piemērotāko minētā budžeta izpildes veidu, ne arī netiešas pārvaldības gadījumā – partneri, kurš saistībā ar konkrētu projektu vislabāk spēj to īstenot.
- 57 Turklāt tas, ka Vispārējā tiesa izdotu rīkojumus iepriekš minētajiem nolūkiem, jau iepriekš noteiktu Komisijas vērtējuma par prasītājas kā starptautiskas organizācijas statusu iznākumu pēc apstrīdētā lēmuma atcelšanas ar apelācijas spriedumu atbilstošo Savienības tiesību normu izpratnē. Šis vērtējums ir vajadzīgs, lai atbildētu uz jautājumu, vai Komisija tai var piešķirt attīstības sadarbības projektus, noslēdzot deleģēšanas nolīgumus netiešā pārvaldībā.
- 58 Šī sprieduma 57. punktā paustie apsvērumi ir piemērojami arī prasītājas lūgumiem izdot rīkojumu, kuri ir ietverti šī sprieduma 42. punkta pirmajā līdz trešajā ievilkumā un kuru mērķis būtībā ir panākt, ka Komisija izplata publiskus paziņojumus, kuros ir atzīts prasītājas kā starptautiskas organizācijas statuss un tās tiesības noslēgt ar to deleģēšanas nolīgumus netiešas pārvaldības ietvaros.
- 59 Tādējādi šī sprieduma 40. punkta pirmajā līdz trešajā ievilkumā un 42. punkta pirmajā līdz trešajā ievilkumā minētie prasītājas lūgumi ir jānoraida kā nepieņemami.

- 60 Otrkārt, runājot par šī sprieduma 40. punkta ceturtajā ievilkumā ietvērto prasītājas lūgumu, ir jānorāda, ka šajā lūgumā paredzētās summas atbilst mantiskā kaitējuma daļām, kuras nav tās, kas ir minētas tiesvedībā pirms atcelšanas un lietas nodošanas atpakaļ, kā tas izriet no šī sprieduma 53. un 54. punkta, izņemot summu 3 miljonu EUR apmērā, kura ir norādīta kā “netiešo izmaksu asignējumi”. Tādējādi prasītāja nevar šajā tiesvedības stadijā lūgt atlīdzināt šīs jaunās kaitējuma daļas.
- 61 Runājot par summu 3 miljonu EUR apmērā, kas atbilst “netiešo izmaksu asignējumiem”, tā, kā lietas dalībnieki to apstiprināja tiesas sēdē, ir saistīta ar “netiešajām izmaksām”, kuras ir paredzētas dokumenta “Vispārīgi nosacījumi, kas ir piemērojami Eiropas Savienības iemaksu nolīgumiem ar starptautiskām organizācijām”, kurš ir ietverts pielikumā Komisijas apsvērumiem par tiesvedības turpmāku norisi, 14.4. pantā. Šajā tiesību normā ir paredzēts, ka izraudzītā vienība var saņemt vienotas likmes procentuālo daļu no faktiskajām attiecināmajām izmaksām, kas nepārsniedz 7 %, kā netiešās izmaksas, lai segtu šīs vienības vispārējās administratīvās izmaksas. Summa 3 miljonu EUR apmērā, kas ir lūgta šajā tiesvedības stadijā, būtībā izriet no šīs procentuālās daļas piemērošanas summai 42,5 miljonu EUR apmērā, kādā prasītāja novērtēja deleģēšanas nolīgumu netiešās pārvaldības ietvaros vērtību, kurus tā būtu varējusi noslēgt ar Komisiju laikposmā no 2015. līdz 2019. gadam, ja nebūtu pieņemts apstrīdētais lēmums.
- 62 Tā kā summa 3 miljonu EUR apmērā, kā Komisija to atzina tiesas sēdē (skat. šī sprieduma 44. punktu), atbilst tās mantiskā kaitējuma daļas pielāgojumam, kas bija viena no tām, kuras prasītāja bija lūgusi atlīdzināt tiesvedībā pirms atcelšanas un lietas nodošanas atpakaļ, lūgums samaksāt šo summu ir pieņemams.
- 63 Treškārt, runājot par lūgumu atlīdzināt morālo kaitējumu, kas ir novērtēts 10 miljonu EUR apmērā (skat. šī sprieduma 41. punktu), pirmām kārtām ir jānorāda, ka tad, kad prasītāja šī paša kaitējuma atlīdzināšanai lūdza samaksāt simbolisku summu viena EUR apmērā, tā precizēja, ka šis lūgums ir pausts “ar iespēju to vēl mainīt”. Tomēr ir jākonstatē, ka, tā kā lūgto summu šīs tiesvedības stadijā pēc atcelšanas un lietas nodošanas atpakaļ vairs nevar kvalificēt kā simbolisku, prasītāja mainīja sava izvirzītā lūguma atlīdzināt morālo kaitējumu raksturu.
- 64 Otrām kārtam ir jāpārbauda nepieņemamības pamats, ko Komisija ir izvirzījusi attiecībā uz pierādījumiem, kurus prasītāja ir iesniegusi pielikumā saviem apsvērumiem par tiesvedības turpmāku norisi (skat. šī sprieduma 45. punktu).
- 65 Saskaņā ar Reglamenta 85. panta 1. punktu pierādījumus un piedāvātos pierādījumus iesniedz pirmajā procesuālā dokumentu apmaiņā. Saskaņā ar šī panta 2. punktu lietas dalībnieki savas argumentācijas atbalstam var sniegt papildu pierādījumus vai izteikt pierādījumu piedāvājumus replikas rakstā vai atbildes rakstā uz repliku, ar nosacījumu, ka kavēšanās šo ziņu iesniegšanā ir attaisnota. Saskaņā ar 3. punktu lietas dalībnieki izņēmuma kārtā var sniegt papildu pierādījumus vai izteikt pierādījumu piedāvājumus pirms tiesvedības mutvārdu daļas pabeigšanas vai pirms Vispārējās tiesas lēmuma izlemt lietu bez tiesvedības mutvārdu daļas ar nosacījumu, ka kavēšanās šo ziņu iesniegšanā ir attaisnota.
- 66 Šajā lietā prasības pieteikums Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegts 2015. gada 14. jūlijā un replika tika iesniegta 2016. gada 13. maijā. Izņemot divus gadījumus, šī sprieduma 64. punktā minētajā pielikumā ietvertie raksti preses izdevumos ir datēti ar datumu pirms prasības pieteikuma iesniegšanas datuma. Pirmo izņēmumu veido raksts, kas ir publicēts 2015. gada augustā, un otro – raksts, kuram nav datuma, bet kura saturs ļauj saprast, ka tas ir publicēts 2015. gadā.
- 67 Tā kā prasītāja nav sniegusi paskaidrojumus par iemesliem, kuru dēļ tā šos rakstus nav iekļāvusi prasības pieteikuma pielikumā vai, ja tāda nav, replikas pielikumā, Reglamenta 85. pantā paredzētie nosacījumi nav izpildīti, līdz ar to šie pierādījumi nav pieņemami.

68 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jāsecina, ka šī prasība atlīdzināt zaudējumus ir nepieņemama, izņemot saistībā ar lūgumu atlīdzināt iespējami nodarīto mantisko kaitējumu “netiešo izmaksu asinējumu” formā, kas novērtēts 3 miljonu EUR apmērā, un lūgumu atlīdzināt morālo kaitējumu, kas pieteikumā par lietas ierosināšanu ir novērtēts simboliski viena EUR apmērā.

Par lietas būtību

69 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības ārpuslīgumiskās atbildības LESD 340. panta otrās daļas izpratnē iestāšanās ir atkarīga no tā, vai ir izpildīta virkne nosacījumu, proti, Savienības iestādei pārmestā rīcība ir pretiesiska, zaudējumi ir reāli un starp šīs iestādes rīcību un minēto kaitējumu pastāv cēloņsakarība (skat. spriedumu, 2019. gada 5. septembris, Eiropas Savienība/*Guardian Europe* un *Guardian Europe* Eiropas Savienība, C-447/17 P un C-479/17 P, EU:C:2019:672, 147. punkts un tajā minētā judikatūra).

Par Komisijai pārmestās rīcības pretiesiskumu

70 Lai būtu izpildīts nosacījums par to, ka rīcībai, par kuru tiek vainota iestāde, ir jābūt pretiesiskai, ir paredzēts, ka ir jākonstatē pietiekami būtisks tādas tiesību normas pārkāpums, kas piešķir tiesības privātpersonām (skat. spriedumu, 2007. gada 19. aprīlis, *Holcim (Deutschland)*/Komisija, C-282/05 P, EU:C:2007:226, 47. punkts un tajā minētā judikatūra).

71 Lietas dalībnieki iebilst pret šī principa piemērošanu šajā lietā.

72 Pirmkārt, prasītāja norāda, ka atbilstošie 2002. un 2012. gada finanšu tiesisko regulējumu noteikumi piešķir tiesības tajās paredzētajām starptautiskajām organizācijām. Šo tiesību vidū it īpaši ir vienības tiesības tikt atzītai par starptautisku organizāciju, ja tā atbilst nosacījumiem, kas šajā nolūkā ir paredzēti minētajā regulējumā, kā arī faktiskā iespēja, ka tai tiek piešķirti budžeta izpildes uzdevumi un tā saņem atbilstošus līdzekļus netiešā pārvaldībā. Prasītāja uzskata, ka, tiklīdz Komisija kādai vienībai ir atzinusi starptautiskas organizācijas statusu, tā vairs nevar pārskatīt šo statusu, kas ir iegūts saskaņā ar starptautiskajām tiesībām. Komisijai šīs tiesības ir jāievēro it īpaši tad, kad tā piemēro Savienības tiesību normas, kurās ir atsauce uz starptautisko tiesību jēdzieniem. Turklāt prasītāja apgalvo, ka labas pārvaldības princips nepieļauj, ka Komisija varētu apšaubīt tās kā starptautiskas organizācijas statusu. Tiesas sēdē, atbildot uz Vispārējās tiesas jautājumu, tā precizēja, ka šis princips Komisijai uzliek pienākumu pārbaudīt tās situāciju rūpīgi un objektīvi, ņemot vērā visu attiecīgo informāciju.

73 Otrkārt, prasītāja uzskata, ka atbilstošie 2002. un 2012. gada finanšu tiesisko regulējumu noteikumi nesniedz Komisijai nekādu rīcības brīvību, līdz ar to vienkāršs to pārkāpums ir pietiekami būtisks pārkāpums.

74 Komisija apstrīd prasītājas argumentus.

75 Vispirms ir jāatgādina, ka lietas dalībniekam, kas vēlas apšaubīt Savienības atbildību, ir jāpierāda, ka ir izpildīti šim nolūkam paredzētie nosacījumi, it īpaši nosacījums, ka pastāv pietiekami būtisks tādas tiesību normas pārkāpums, kuras mērķis ir tiesību piešķiršana privātpersonām (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2004. gada 23. marts, *Médiateur/Lamberts*, C-234/02 P, EU:C:2004:174, 52. punkts; 2019. gada 6. jūnijs, *Dalli*/Komisija, T-399/17, nav publicēts, pārsūdzēts, EU:T:2019:384, 217. punkts, un 2014. gada 18. novembris, *McCoy*/Reģionu komiteja, F-156/12, EU:F:2014:247, 90. punkts).

76 Šajā gadījumā prasītāja pamatoti norāda, ka 2002. un 2012. gada finanšu tiesiskajos regulējumos, tā kā to noteikumos par netiešo pārvaldību ir izmantoti jēdzieni “starptautiskas organizācijas” un “starptautiskas publiskā sektora organizācijas”, šie jēdzieni ir pārņemti no starptautiskajām tiesībām.

- 77 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka Savienības tiesību akti ir jāinterpretē, cik vien iespējams ņemot vērā starptautiskās tiesības (spriedumi, 1998. gada 14. jūlijs, *Bettati*, C-341/95, EU:C:1998:353, 20. punkts, un 2015. gada 8. septembris, *Philips Lighting Poland* un *Philips Lighting/Padome*, C-511/13 P, EU:C:2015:553, 60. punkts).
- 78 Tā tas ir starptautiskas organizācijas jēdziena gadījumā, kas ir ietverts 1969. gada 23. maija Vīnes konvencijā par starptautisko līgumu tiesībām, ar ko ir kodificēti starptautisko paražu tiesību noteikumi. Saskaņā ar judikatūru šie noteikumi ir saistoši Savienības iestādēm un ir daļa no Savienības tiesību sistēmas (spriedums, 1998. gada 16. jūnijs, *Racke*, C-162/96, EU:C:1998:293, 46. punkts). Tomēr ir jāprecizē, ka starptautiskas organizācijas jēdziens, kas ir pārņemts no starptautiskajām tiesībām, 2002. un 2012. gada finanšu tiesiskajos regulējumos ir ietverts nolūkos, kas, ciktāl tie ir raksturīgi Savienības budžeta izpildei, ir specifiski Savienības tiesībām.
- 79 Jānorāda, ka tad, kad Komisija izpilda Savienības budžetu, tai galvenokārt ir jāizpilda labas finanšu pārvaldības princips (skat. šī sprieduma 56. punktu).
- 80 No tā izriet, ka tad, kad Komisija izskata jautājumu, vai prasītāja ir starptautiska organizācija, lai noslēgtu deleģēšanas nolīgumus netiešā pārvaldībā, tai ne tikai ir jāņem vērā starptautisko tiesību principi, kas attiecas uz starptautiskām organizācijām, bet arī jāveic visi pasākumi, kuri ir vajadzīgi, lai aizsargātu Savienības finanšu intereses saskaņā ar iepriekš minēto principu.
- 81 Tādējādi, ja pieņem, kā to apgalvo prasītāja, ka starptautiskajās tiesībās ir aizliegts apšaubīt kādai vienībai piešķirtu starptautiskas organizācijas statusu, jo šis statuss ir iegūts galīgi, šāds aizliegums tomēr nevar būt piemērojams Komisijai, ja, veicot Savienības budžeta izpildes uzdevumu, tā piemēro starptautiskas organizācijas jēdzienu, kas ir ietverts 2002. un 2012. gada finanšu tiesiskajos regulējumos, tikai šo regulējumu nolūkos.
- 82 Šāda aizlieguma neesamība izriet arī no apelācijas sprieduma, kurā Tiesa atzina:
- “88 [...] jānorāda, ka no Regulas Nr. 1605/2002 53. panta un 53.d panta 1. punkta, kā arī no Regulas Nr. 966/2012 [...] 58. panta 1. punkta izriet, ka Komisija tostarp var izpildīt Savienības budžeta uzdevumus, uzticot tos starptautiskām organizācijām.
- 89 No šīm tiesību normām izriet – kad Komisija plāno pieņemt lēmumu, lai uzticētu budžeta izpildes uzdevumus attiecīgajai vienībai, tai ir pienākums pārlicināties, ka šai vienībai ir starptautiskās organizācijas statuss.
- 90 Turklāt, ja pēc tāda lēmuma pieņemšanas, ar kuru budžeta izpildes uzdevumi uzticēti attiecīgajai vienībai kā starptautiskai organizācijai, Komisija, pamatojoties uz elementiem, kas, tāsprāt, ļauj apstrīdēt šo statusu, pieņem tādus lēmumus kā [apstrīdētais lēmums], tie ir jāpamato gan juridiski, gan no faktu viedokļa.”
- 83 No tā izriet, ka pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, kuras argumenti ir atgādināti šī sprieduma 72. punktā, Tiesa uzskata, ka Komisija var apšaubīt starptautiskas organizācijas statusu, kuru tā ir atzinusi atsevišķām vienībām nolūkā noslēgt deleģēšanas līgumus netiešā pārvaldībā, ja vien šī apšaubīšana ir faktiski un juridiski pamatota.
- 84 Ir tiesa, ka apelācijas spriedumā Tiesa atcēla sākotnējo spriedumu un apstrīdēto lēmumu, jo Komisija un pēc prasītājas prasības noraidīšanas Vispārējā tiesa apšaubīja tās kā starptautiskas organizācijas statusu. Tomēr Tiesa norādīja:
- “91 [...] jēdziens “starptautiskā organizācija”, kas minēts [2002. un 2012. gada finanšu tiesiskajā regulējumā], tostarp [ietver] “starptautiskas publiskā sektora organizācijas, kas izveidotas ar starpvaldību līgumiem, un specializētas iestādes, ko izveidojušas šādas organizācijas”.

92 Šajā lietā ir jākonstatē, ka Vispārējā tiesa nav pārbaudījusi apstrīdēto lēmumu tiesiskumu, ņemot vērā šo definīciju, bet tikai apgalvoja, ka [prasītājas] sniegtie argumenti un pierādījumi neatspēkojot Komisijas šaubas par [tās] starptautiskās organizācijas statusu.

93 Šajā apgalvojumā ir pieļauta kļūda tiesību piemērošanā, jo ne ar vienu no [...] atgādinātajiem elementiem, ko Vispārējā tiesa izvirzījusi, lai Komisijas šaubas uzskatītu par pamatotām, juridiski tās nevar tikt pamatotas.

94 Proti, runājot par pirmo no šiem elementiem, kurš attiecas uz jautājumu, vai vairākas valstis, ko [prasītāja] minējusi kā tās biedrus, tādas patiešām bija, no pašas Vispārējās tiesas konstatējumiem izriet, ka Komisijas šaubas šajā saistībā attiecas tikai uz “dažiem” no [prasītājas] biedriem, precīzāk, uz pieciem no sešpadsmit. Šādas šaubas, pieņemot, ka tās ir pamatotas, starptautiskajās tiesībās neatņem vienībai, kuras biedri šīs valstis nav – vai vairs nav – “starptautiskās organizācijas” statusu, un tā tās ir vēl jo vairāk tad, ja attiecīgās valstis – kā šajā lietā – veido tikai mazākuma daļu no attiecīgās vienības.

95 Runājot par otro elementu, kurš ir saistīts ar šaubu pastāvēšanu par to personu pilnvarām, kuras pārstāvējušas noteiktas valstis, parakstot [prasītājas] dibināšanas aktu, tāpat ir jānorāda, ka tas varētu likt apšaubīt [prasītājas] dibināšanas akta parakstīšanas spēkā esamību konkrēti no šo valstu puses, nevis tās izveides spēkā esamību kopumā, jo minētie iespējamie pārstāvības pārkāpumi attiecas tikai uz ierobežotu dalībnieču valstu skaitu.

[..]

97 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ir jāatzīst, ka ir pamatots otrais pamats, ko [prasītāja] izvirzījusi [...] un kas attiecas uz to, ka [...] Vispārējā tiesa esot kļūdaini nospriedusi, ka Komisija nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nedz arī acīmredzamu kļūdu vērtējumā, kad [apstrīdētā lēmuma] pieņemšanu tā pamatoja ar šaubām par [prasītājas] “starptautiskās organizācijas” statusu 2002. un 2012. gada finanšu tiesisko regulējumu izpratnē.

104 Proti, kā izriet no šā sprieduma 92.–96. punkta, [apstrīdētais lēmums] ir prettiesisks, ciktāl elementi, ko Komisija izvirzījusi [tā] pamatojumam, neliek apšaubīt [prasītājas] starptautiskās organizācijas statusu 2002. un 2012. gada finanšu tiesisko regulējumu izpratnē. Tādējādi [minētais lēmums] ir jāatceļ pilnībā.”

85 No šiem iemesliem izriet, ka Tiesa Vispārējās tiesas sprieduma un Komisijas lēmuma atcelšanu pamatoja ar tiesību kļūdu un acīmredzamu kļūdu vērtējumā, ko tā ir pieļāvusi, apšaubīdama prasītājas kā starptautiskas organizācijas statusu, tikai pamatojoties uz elementiem, kuri faktiski un juridiski nepamato šāda lēmuma pieņemšanu.

86 Tomēr šis Tiesas vērtējums neietekmē principu, kurš izriet no apelācijas sprieduma 89. un 90. punkta un saskaņā ar kuru tas, ka Komisija atzīst starptautiskas organizācijas statusu 2002. un 2012. gada finanšu tiesisko regulējumu izpratnē, nav galīgs lēmums un ar zināmiem nosacījumiem to vienmēr var apšaubīt. Tādējādi no tā, ka Tiesa atcēla Vispārējās tiesas spriedumu un Komisijas lēmumu, neizriet, ka minētie finanšu tiesiskie regulējumi prasītājai piešķīra tiesības palikt atzītai par starptautisku organizāciju un tādējādi spēt noslēgt ar Komisiju jaunus deleģēšanas nolīgumus netiešas pārvaldības ietvaros.

87 Jāpiebilst, ka prasītāja nenorāda, kādā veidā tiesību kļūda un acīmredzama kļūda vērtējumā, ko Tiesa konstatēja apelācijas spriedumā, veido tādu Savienības tiesību normu pārkāpumu, kurās ir ietverts noteikums, kura mērķis ir piešķirt tiesības privātpersonām. Prasītāja, atgādinājusi par šīm kļūdām un apgalvojusi, ka 2002. un 2012. gada finanšu tiesisko regulējumu noteikumi par “starptautisko tiesību organizācijām” piešķir tiesības šīm organizācijām, savus lūgumus pamato ar argumentu, ka starptautiskās tiesības liedz Komisijai pārskatīt nostāju, ko tā ir paudusi pagātnē, t.i., argumentu, kurš ir jānoraida šī sprieduma 81.–83. punktā minēto iemeslu dēļ. Prasītāja neprecizē tiesību normas, kuru

mērķis ir tai piešķirt tiesības, ko Komisija nebūtu ievērojusi, kad tā savu lēmumu nenoslēgt ar to jaunus deleģēšanas nolīgumus netiešas pārvaldības ietvaros pamatoja ar šaubām, kuras Tiesa atzina par nepietiekami pamatotām.

- 88 Tādējādi ir jākonstatē, ka 2002. un 2012. gada finanšu tiesisko regulējumu noteikumi par netiešo pārvaldību, kuros ir atsauce uz starptautiskajām organizācijām, nav noteikumi, kuru mērķis ir vienībām, kam Komisija ir atzinusi starptautiskas organizācijas statusu, piešķirt tiesības uz to, ka šis statuss netiks apšaubīts, un ka prasītāja nav pierādījusi, ka šaubas, kuras Komisija ir paudusi apstrīdētajā lēmumā, veido pārkāpumu, kas varētu izraisīt Savienības ārpuslīgumisko atbildību.
- 89 Runājot par Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. pantā paredzēto labas pārvaldības principu, uz kura pārkāpumu atsauces prasītāja, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tas pats par sevi nepiešķir tiesības privātpersonām, ja vien tas nav tādu īpašu tiesību izpausme kā tiesības, lai to lietas izskata objektīvi, taisnīgi un saprātīgā termiņā (spriedumi, 2006. gada 4. oktobris, *Tillack/Komisija*, T-193/04, EU:T:2006:292, 127. punkts, un 2016. gada 29. novembris, *T & L Sugars* un *Sidul Açúcares/Komisija*, T-103/12, nav publicēts, EU:T:2016:682, 65. punkts; šajā nozīmē skat. arī rīkojumu, 2010. gada 22. marts, *SPM/Padome* un Komisija, C-39/09 P, nav publicēts, EU:C:2010:157, 65.–67. punkts).
- 90 Šajā tiesvedībā pēc atcelšanas un lietas nodošanas atpakaļ prasītāja atsaucās uz labas pārvaldības principu, lai pamatotu argumentu, ka Komisija nevarēja apšaubīt starptautiskas organizācijas statusu, ko tā prasītājai bija atzinusi iepriekš. Tiesas sēdē, atbildot uz Vispārējās tiesas jautājumu, prasītāja apgalvoja, ka saskaņā ar minēto principu Komisijai tās situācija ir jāpārbauda rūpīgi un objektīvi, ņemot vērā visu atbilstošo informāciju.
- 91 Jāatgādina, ka Komisijai ir pienākums pārlicināties, vai vienībai, ar ko tā slēdz deleģēšanas nolīgumu netiešas pārvaldības ietvaros, ir starptautiskas organizācijas statuss, pat tad, ja tā ar šo vienību jau ir noslēgusi kādu tāda paša rakstura nolīgumu, jo šāda statusa atzīšanu nevar uzskatīt par galīgi iegūtu (skat. šī sprieduma 81., 83. un 86. punktu). Atbilstoši labas pārvaldības principam un labas finanšu pārvaldības principam (skat. šī sprieduma 56. punktu) Komisijai nevar pārņemt, ka tā ar vienību nenoslēdz jaunus deleģēšanas nolīgumus netiešā pārvaldībā, ja tās kā starptautiskas organizācijas statuss var tikt apšaubīts, ņemot vērā pierādījumus šajā ziņā, kas ir darīti zināmi šai iestādei.
- 92 Turklāt prasītāja nenorāda, kādā veidā tiesību kļūda un acīmredzama kļūda vērtējumā, kas Tiesai lika atcelt apstrīdēto lēmumu, veido labas pārvaldības principa pārkāpumu, it īpaši saistībā ar Komisijas pienākumu rīkoties rūpīgi, kas atbilst šī sprieduma 89. punktā atgādinātajā judikatūrā paredzētajiem nosacījumiem un kas tādējādi var izraisīt Savienības atbildību.
- 93 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jāuzskata, ka prasītāja nav pierādījusi, ka Komisija ir pārkāpusi noteikumu, kura mērķis ir piešķirt tiesības privātpersonām.
- 94 Katrā ziņā, ja pieņem, ka Komisija ir pieļāvusi šādu pārkāpumu, lai varētu iestāties Savienības atbildība, vēl ir jākonstatē, ka šis pārkāpums ir pietiekami būtisks.
- 95 Saskaņā ar judikatūru pietiekami būtisks pārkāpums nozīmē, ka attiecīgā iestāde acīmredzami un būtiski ir pārkāpusi savas rīcības brīvības robežas, šajā ziņā it īpaši ņemot vērā risināmo situāciju sarežģītību, pārkāptās tiesību normas skaidrību un precizitāti, kā arī ar pārkāpto normu Savienības iestādei paredzētās rīcības brīvības pakāpi (skat. spriedumu, 2019. gada 10. septembris, *HTTS/Padome*, C-123/18 P, EU:C:2019:694, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 96 Prasītāja apgalvo (skat. šī sprieduma 73. punktu), ka 2002. un 2012. gada finanšu tiesisko regulējumu noteikumu par netiešo pārvaldību pārkāpums vien ir pietiekami būtisks pārkāpums, jo, kā tā uzskata, Komisijai nav nekādas rīcības brīvības attiecībā uz šo noteikumu izpildi.

- 97 Tomēr rīcības brīvības neesamība, uz ko atsaucas prasītāja, izriet no tās argumenta, saskaņā ar kuru starptautiskās tiesības nepieļauj, ka Komisija apšaubā starptautiskas organizācijas statusu, ko tā prasītājai ir atzinusi. Tā kā šis arguments ir noraidīts, ir jākonstatē, ka prasītāja nav pierādījusi, ka jautājums, vai Komisijai tai ir jāatzīst minētais statuss, nav sarežģīts. No šiem elementiem izriet, ka pēdējai minētajai ir rīcības brīvība šajā ziņā.
- 98 Šādos apstākļos, ir jākonstatē, ka pirmais Savienības atbildības iestāšanās nosacījums nav izpildīts.

Secinājumi

- 99 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru trīs Savienības atbildības iestāšanās nosacījumu kumulatīvais raksturs nozīmē, ka tad, ja viens no tiem nav izpildīts, prasība par zaudējumu atlīdzību ir jānoraida, nepārbaudot pārējos nosacījumus (spriedumi, 1999. gada 9. septembris, *Lucaccioni/Komisija*, C-257/98 P, EU:C:1999:402, 14. punkts; 2009. gada 30. aprīlis, *CAS Succhi di Frutta/Komisija*, C-497/06 P, nav publicēts, EU:C:2009:273, 40. punkts, un 2007. gada 22. maijs, *Mebrom/Komisija*, T-198/05, nav publicēts, EU:T:2007:147, 34. punkts).
- 100 Līdz ar to šī prasība par zaudējumu atlīdzību, ciktāl tajā ir lūgts atlīdzināt prasītājai iespējami nodarīto mantisko kaitējumu 3 miljonu EUR apmērā “netiešo izmaksu asignējumu” formā un simboliski atlīdzināt morālo kaitējumu viena EUR apmērā, ir jānoraida kā nepamatota.
- 101 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, prasība par zaudējumu atlīdzību ir jānoraida kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 102 Atbilstoši Reglamenta 219. pantam Vispārējā tiesa nolēmos, kas ir pasludināti pēc tās nolēmumu atcelšanas un lietas nodošanas atpakaļ, lemj par tiesāšanās izdevumiem attiecībā, pirmkārt, uz tiesvedību Vispārējā tiesā un, otrkārt, apelācijas tiesvedību Tiesā.
- 103 Tomēr apelācijas spriedumā Tiesa, atliekot lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu lietā T-381/15, pati lēma par tiesāšanās izdevumiem lietā C-184/17 P (skat. šī sprieduma 25. punktu).
- 104 Tādējādi Vispārējai tiesai ir jālemj par tiesāšanās izdevumiem, kas ir radušies tajā notikušajās tiesvedībās.
- 105 Atbilstoši Reglamenta 134. panta 3. punktam, ja lietas dalībniekiem nolēmums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši. Turklāt atbilstoši šī reglamenta 137. pantam, ja tiesvedība lietā tiek izbeigta pirms sprieduma taisīšanas, Vispārējā tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem pēc saviem ieskatiem.
- 106 Pirmkārt, ir jāatgādina, ka saskaņā ar apelācijas spriedumu, ar ko tika atcelts apstrīdētais lēmums, prasītājai spriedums ir daļēji labvēlīgs saistībā ar prasījumiem atcelt tiesību aktu, ko tā bija izvirzījusi prasības pieteikumā Vispārējā tiesā. Otrkārt, minētajā spriedumā netika apstrīdēta daļēja tiesvedības izbeigšana pirms sprieduma taisīšanas un daļēja prasītājas prasījumu atcelt tiesību aktu nepieņemamība, kas ir minēti šī sprieduma 21. punkta pirmajā un otrajā ievilkumā. Treškārt, no šī sprieduma 68. un 100. punkta izriet, ka tās prasījumi par zaudējumu atlīdzību ir jānoraida.
- 107 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka katrs lietas dalībnieks savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar tiesvedībām Vispārējā tiesā sedz pats.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (septītā palāta)

nospriež:

- 1) **Prasību par zaudējumu atlīdzību noraidīt.**
- 2) **Katrs lietas dalībnieks savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar tiesvedībām Vispārējā tiesā sedz pats.**

da Silva Passos

Truchot

Sampol Pucurull

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2020. gada 9. septembrī.

[Paraksti]